

Les primeres manifestacions literàries: la poesia trobadoresca

1. NAIXEMENT DE LA LITERATURA

Llengua de prestigi: llatí / àrab

Monestirs → fadristerns → llatí > català

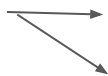
s. XII – XV = Poesia trobadoresca (gènere sorgit dins les corts occitanes)

OCCITÀ (provençal)

- * 1a Llengua romànica que obté un estàndard literari
- * Prestigi de la lírica trobadoresca
- * Proximitat territoris catalans i Occitània
- * Semblança entre les dues llengües (Occità/Català)
- * Relacions polítiques entre la Corona d'Aragó i Occitània.

Llengua

Àmbit administratiu i religiós = CATALÀ

Àmbit literari = OCCITÀ

1.1. Context històric i geogràfic:

- La poesia trobadoresca neix al s. XII a la zona d'Occitània
- En aquest segle Occitània estava dividit en territoris independents (Montpeller, Aquitània...) governats per nobles feudals. Al nord hi havia el Regne de França i al sud la Corona Catalanoaragonesa.
- s. XIII el rei de França inicia una **croada** a Occitània contra **els càtars**
  - ↓
  - predicaven contra la corrupció del clergat, contra els seus privilegis socials... Eren considerats heretges.
- Final de la croada: Batalla de Muret (1213) = Mort de Pere I (el Catòlic) i pèrdua de territoris dins Occitània (alguns occitans acusats de càtars es refugiaran dins terres catalanes)

2. Elements i característiques de la poesia trobadoresca

- ✓ La poesia trobadoresca neix dins les corts occitanes com a entreteniment dels senyors feudals, per tant, hi veiem reflectits els temes com amor, honor, guerra...
- ✓ **Trobador (om)**: d'estament elevat. És una persona culte: sap de lletra i música. Escriu i compon les cançons.
- ✓ **Joglar**: d'estament social baix. Era qui recitava les composicions creades pel trobador.
- ✓ **Dama (midons)**: esposa d'un senyor feudal que era la receptora de les composicions del trobador.
- ✓ **Gilós**: marit de la dama a qui anava dirigida la composició. No acceptava aquesta situació.
- ✓ **Lausengiers**: cortesans, aduldors del gilós.

PIRÀMIDE DE L'AMOR CORTÈS =

↳ El trobador declara el seu amor, fidelitat i vassallatge a la seva dama a través d'un senyal

VASSALLATGE AMORÓS = VASSALLATGE FEUDAL

Amor cortès = metàfora de la societat feudal → Prohibit /
Alliberació

PIRÀMIDE FEUDAL

TEMES:

- 1) **AMOR CORTÈS**: tema principal de la lírica trobadoresca. El trobador expressa el seu amor → no és amor físic, sinó noble i platònic (**fina amor**).
- 2) **CRÍTICA** o **LLOANÇA** de les accions d'un senyor = arma política

GÈNERES:

1. **Cançó** (lloança a una dama), **pastorel·la** (conversa amb una pastora), **escondit** (excusació per traïció) i **alba** (lament dels enamorats per haver-se de separar a l'alba)
2. **Sirventès** (sàtira), **plany** (pèrdua d'un personatge)

TROBADORS:

Guerau de Cabrera, Guillem de Cabestany, Guillem de Berguedà, Cerverí de Girona